

ingediend op **2006** (2023-2024) – Nr. 2
6 maart 2024 (2023-2024)

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Marius Meremans en Katia Segers

over het ontwerp van decreet

over e-boeken en bijbehorende software

Documenten in het dossier:
2006 (2023-2024) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Meyrem Almaci.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele, Manuela Van Werde;
Filip Brusselmans, Johan Deckmyn, Klaas Sootmans;
Karin Brouwers, Orry Van de Wauwer;
Steven Coenegrachts, Stephanie D'Hose;
Meyrem Almaci, Jeremie Vaneeckhout;
Hannes Anaf.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Kathleen Krekels, Philippe Muyters, Kris Van Dijck, Karl Vanlouwe;
Immanuel De Reuse, Jan Laeremans, Ilse Malfroot;
Maaïke De Rudder, Tinne Rombouts;
Bob Savenberg, Bart Tommelein;
Björn Rzoska, Tine Van den Brande;
Katia Segers.

Toegevoegde leden:

Onno Vandewalle.

Op donderdag 29 februari 2024 behandelde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media over het ontwerp van decreet over e-boeken en bijbehorende software.

I. Algemene bespreking

1. Toelichting

Minister-president *Jan Jambon* situeert het voorliggende ontwerp van decreet als de gedeeltelijke omzetting van de Europese Toegankelijkheidsrichtlijn, meer bepaald voor e-boeken en de bijbehorende software. De doelstelling van de richtlijn is de werking van de eengemaakte markt te verbeteren voor specifieke toegankelijke producten en diensten, met name door belemmeringen voor het vrije verkeer ten gevolge van uiteenlopende toegankelijkheidsvoorschriften in de lidstaten weg te nemen en te voorkomen. De Toegankelijkheidsrichtlijn is van toepassing op een brede waaier van producten en diensten, en dus ook op e-boeken en de bijbehorende software.

Gelet op de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap voor de bescherming en luister van de taal en de schone kunsten, vermeld in de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, wordt de Toegankelijkheidsrichtlijn omgezet in Vlaamse regelgeving voor zover die betrekking heeft op e-boeken en de bijbehorende software.

De toegankelijkheidsvoorschriften waaraan e-boeken moeten voldoen, behelzen onder andere de synchronisatie van tekst en audio, de toegankelijke weergave van de inhoud, de samenwerking met hulptechnologie en de vindbaarheid via metadata.

Het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 is van toepassing op het voorliggende ontwerp van decreet. Het ontwerp van decreet voorziet in handhaving door middel van bestuurlijke geldboetes van minstens 5000 en hoogstens 125.000 euro per vastgestelde inbreuk. Uiteraard houdt de boeteberekening, zoals het kaderdecreet voorschrijft, rekening met de ernst van de feiten en de concrete omstandigheden.

De e-boeken en de bijbehorende software moeten voldoen aan de bepalingen van de richtlijn vanaf 28 juni 2025. Wel komt er een overgangperiode tot 28 juni 2030. Zo lang kunnen dienstverleners diensten blijven verlenen met de producten die ze voor 28 juni 2030 al rechtmatig gebruikten bij het verlenen van vergelijkbare diensten.

Tot slot wijst de minister-president op het uitgebreide traject dat aan het ontwerp van decreet is voorafgegaan. Zo heeft de regering de adviezen gevraagd van onder andere de Vlaamse Toezichtcommissie, de Gegevensbeschermingsautoriteit, de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) en de Raad van State. Ook heeft ze haar plannen afgestemd met NOOZO (Niets Over Ons Zonder Ons), de Vlaamse adviesraad voor en door personen met een handicap. Op basis van die adviezen en feedback heeft de regering het ontwerp van decreet waar nodig verder verfijnd, zoals ze in de memorie van toelichting uitgebreid heeft toegelicht.

De minister-president dankt de medewerkers van het Departement Cultuur, Jeugd en Media om het hele traject in goede banen te leiden.

2. Bespreking in de commissie

2.1. Karin Brouwers

Karin Brouwers kondigt aan dat de cd&v-fractie voor het ontwerp van decreet zal stemmen. De omzetting van de Toegankelijkheidsrichtlijn vormt een belangrijke stap naar de inclusievere samenleving die de fractie voorstaat. De toegankelijkheidseisen voor bijvoorbeeld e-boeken verschillen in de EU nog van lidstaat tot lidstaat. Die marktversnippering zadelt producenten met extra kosten en lasten op wanneer ze goed toegankelijke producten en diensten willen aanbieden aan de consument. Ze rekenen die kosten en lasten dan door in de prijs, wat de mogelijkheden van de gebruikers reduceert.

De EU-lidstaten hebben zich geëngageerd tot de omzetting van de algemene bepalingen van het VN-verdrag over de rechten van personen met een handicap. Dan is het stellig te vermijden dat ze die technische voorschriften op verschillende manieren in hun nationale wetgeving incorporeren. Daardoor is de EU-richtlijn niet alleen noodzakelijk, maar moet Vlaanderen hem ook omzetten in zijn regelgeving om de beschikbaarheid van toegankelijke producten en diensten te bevorderen voor wie ze nodig heeft om aan de samenleving deel te nemen. Het kan bijvoorbeeld gaan om mensen met een audiovisuele of auditieve beperking.

2.2. Katia Segers

Katia Segers betuigt de volmondige steun van Vooruit aan het voorliggende ontwerp van decreet. Het kind- en jongereneffectrapport (JoKER) wijst terecht op het grote effect van de omzetting op de dagelijkse realiteit voor kinderen en jongeren met een handicap, doordat ze de toegankelijkheid van audiovisuele en auditieve mediadiensten voor hen bevordert. De SARC wijst dan weer op het belang van het ontwerp van decreet in het licht van de afnemende geletterdheid en haar impact op kinderen en jongeren, en de inhaalbeweging die die daling nodig maakt.

Voor kinderen en jongeren met een handicap of een lees- of leerstoornis is een dergelijke regeling een goede zaak. Als moeder van drie jongens met een zware dyslexie ligt de thematiek Katia Segers erg na aan het hart. Wel vraagt het commissielid aandacht voor de SARC-opmerking dat het ontwerp van decreet op maat van commerciële producenten gemaakt lijkt. Het zou te weinig inspelen op de mogelijkheid om intermediaire organisaties te ondersteunen.

2.3. Meyrem Almaci

Meyrem Almaci sluit zich aan bij de laatste opmerking van Katia Segers. Het ontwerp van decreet zet de EU-richtlijn precies om zoals die voorschrijft, maar beperkt de scope daar ook toe. De SARC toont zich bezorgd over de ruimere aanpak van toegankelijkheid en participatie. Hij had verwacht dat er meer organisaties met een werking voor personen met een handicap bij de regeling zouden worden betrokken. Zelf heeft de minister-president op dat vlak NOOZO vermeld. Net als Katia Segers hecht Meyrem Almaci vooral belang aan de SARC-opmerking dat het ontwerp van decreet op maat van de commerciële producenten van onder andere e-boeken lijkt te zijn geschreven, en te weinig inspeelt op de mogelijkheden van intermediaire organisaties die de toegankelijkheid van informatie tot doel hebben. Ook zij zijn stakeholders of partners in dit verhaal.

Voor het overige steunt Groen de omzetting van de richtlijn en zal de fractie voor het ontwerp van decreet stemmen, kondigt Meyrem Almaci ten slotte aan.

2.4. Minister-president Jan Jambon

Minister-president *Jan Jambon* laat Katia Segers eerst weten dat ook hijzelf twee dochters met dyslexie heeft.

De minister-president vindt dat de SARC het ontwerp van decreet ten onrechte afdoet als op maat van commerciële producenten. De Toegankelijkheidsrichtlijn heeft niet alleen aandacht voor de behoeften van het bedrijfsleven, maar ook van de consumenten. Daarnaast draagt hij bij tot de uitvoering van de Europese strategie voor de rechten van personen met een handicap en het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. De interne markt voor specifiek toegankelijke producten en diensten zal door de richtlijn en zijn omzetting beter functioneren, aangezien daardoor belemmeringen voor het vrije verkeer zullen verdwijnen die nu nog ontstaan door verschillen in de toegankelijkheidsvoorschriften. Zo zullen er meer toegankelijke producten beschikbaar raken en zal ook de relevante informatie toegankelijker worden.

De omzetting zal met andere woorden meer mensen in de gelegenheid stellen om te participeren aan informatie- en communicatieprocessen. Het gaat niet alleen om de consumptie ervan, maar ook om processen om zelf te informeren en te communiceren. Het gevolg is een verhoogde kans op culturele en maatschappelijke ontplooiing.

II. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1 tot en met 6

Artikel 1 tot en met 6 worden eenparig aangenomen met 10 stemmen.

III. Eindstemming

Het ontwerp van decreet wordt eenparig aangenomen met 10 stemmen.

Meyrem ALMACI,
voorzitter

Marius MEREMANS
Katia SEGERS,
verslaggevers